

יבית אומר

עלון שבועי לכבודו של רבנו הגדול
מרן רבי **עובדיה יוסף** זצוק"ל

ערב חג הסוכות

תשרי תשפ"ו

גיליון מס' 572

דבר העורך הרב יצחק בר זכאי

חג הסוכות תעשה לך שבעת ימים.... ושמחת בחגך (ט"ז, י"ד)

לא מעט פסוקים נאמרו על השמחה:

"עבדו את ה' בשמחה" "שמחו בה' וגילו צדיקים",

"תחת אשר לא עבדת את ה' אלוהיך בשמחה"

אך בחג הסוכות נצטוונו לשמוח – "ושמחת בחגיך"

ובגמ' ירושלמי (סוטה ט"ו) נאמר: בראשונה כל צרה שהיתה באה

על הציבור היו פוסקים שמחה כנגדה, ללמדנו שיש בכח השמחה להגן

מן הפורענות ולסלק את היסורין.

אך נידמה שהשאלה המתבקשת היא איך מגיעים לשמחה? מי

לא מחפש את הדרך אל השמחה?

שאלה זו נשאלה ע"י תלמידיו של הרב יחזקאל לוינשטיין זצ"ל

וכך השיב להם: בגמ' ברכות י"ז נאמר: מרגלה בפומיה דרבנן דיבנה

(שגור בפייהם של החכמים ביבנה) "אני בריה וחברי בריה, אני

מלאכתו בעיר והוא מלאכתו בשדה אני משכים למלאכתי והוא

משכים למלאכתי,

כשם שהוא אינו מתגדר במלאכתו, כך אני איני מתגדר במלאכתי כלומר

– "אחד לא היה מקנא בחברו העוסק במלאכה"

שורש העצבות וחוסר השמחה – זה מחמת קנאה

מי שחושב שלשני טוב יותר, זה מה שלוקח ממנו את השמחה,

אך מי שמפנים לעצמו שמה שיש לי זה הטוב ביותר בשבילו, הרי שהוא

מקבל רוגע ושמחה,

היסוד לשמחה הוא להיות שבע רצון ממה שיש לך,

כך השיב הרב לוינשטיין לתלמידיו.

על הפסוק ושמחתם בכל משלח ידכם (י"ב, ז') כתב הספורנו: "כי

אז תצליחו את דרכיכם"

לדבריו יש כאן הבטחה למי שחי בשמחה - כי ההצלחה תאיר לו פנים.

שבת שלום

וחג שמח!

שעון קיץ:

שקיעת החמה - 18:22

נץ החמה - 6:36

10"ז ק"ש: מג"א - 8:53 הגר"א - 9:28

סוף זמן תפילה: הגר"א - 10:28

צאת שבת - 18:51

זמן ר"ת במוצ"ש - 19:33

הזמנים הם לפי אופק ירושלים

*10"ז ברכת הלבנה יום שני כל בלילה

פנינים מתורתו על פרישת השבוע

בחג המצות ובחג השבועות ובחג הסוכות (ויקרא ט"ז, ויקרא ט"ז)
ביאר מרן זיע"א: הנה כל ימי מועדי ישראל – ימי דינים הם (כמבואר
במשנה ר"ה טז.),

ובזכות האבות נגמר בהם הדין לטובה,

בחג הסוכות נדונים על המים, ובזכות אברהם אבינו גומל חסדים
טובים שאמר: יוקח נא מעט מים, נגמר דין המים לטובה.

ובפסח נידונים על תבואה, וכנגד זה יצחק אבינו שנאמר בו: וזרע יצחק
בארץ ההיא וימצא בשנה ההיא מאה שערים ויברכהו ה', ואמרו
במדרש: שמכל זה הפריש מעשרות.

ובעצרת נידונים על האילן, ואילן ב' פעמים הוא גימטריא יעקב, והוא
התורה הקדושה שהיא אילן החיים, ועליה נאמר: מה נאה אילן זה, עץ
חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר, כי יעקב איש תם יושב
אהלים, אורך ימים בימינה, בשמאלה עושר וכבוד.

(מאור ישראל, דרושים עמ' ע"ז)

אלה מועדי ה' מקראי קודש (שם כ"ג, ד')

כתב מרן זיע"א: שש שעות עבדו ישראל את העגל (שנאמר: וירא העם
כי בשש משה – באו שש),

ולכן שבעת ימי חג הפסח, ושבעת ימי חג הסוכות, ויום עצרת – הרי ט"ו
ימים והם ש"ס (360) שעות, לבטל על ידם את השש שעות שעבדו ישראל
לעגל בביטול בשישים פעמים, ככל ביטול איסורים שהוא בשישים.

(מאור ישראל, דרושים עמ' ע"ח)

יערף כמטר לקחי (ל"ב, ב')

כתב מרן זיע"א: התורה משולה לטל ומטר, שעל האדם לעבד את
אדמתו, לחורשה, לנכש ולזרוע אותה, ואז המטר מרווה אותה ומצמיח
אותה בבחינת ויוצא פרח ויצץ ציץ ויגמול שקדים,

אבל אם ניח שדהו עם הקוצים והברקנים, ויצפה למטר שישקה אותה,
הרי שדה זו תצמיח לו קוצים ודרדרים.

כך על האדם – תחילה עליו לעבד את אדמתו ולתקן את מעשיו,
ואז יזכה לכתרה של תורה,

וכיוצא בזה כתב המאירי (משלי כ"ד, ל"ב): שעל האדם להכין את לבבו
ליראה את ה', ושהוא מתכוון ללמוד על מנת לקיים, כי לא המדרש
עיקר אלא המעשה, ואז התורה אשר תבוא בקרבו תפעל בו את פעולתה
לקדושה וטהרה, ומה שאין כן ללא יראת אלוהים – לא תועיל התורה
כלום, ועליו נאמר (משלי י"ז, ט"ז): למה זה מחיר ביד כסיל לקנות
חכמה ולב אין.

(מאור ישראל, דרושים עמ' קס"ט)

יצרנהו כאישון עינו (ל"ב, ו')

כתב מרן זיע"א: הנה נאמר בשיר השירים: לבבתיני אחותי כלה,
לבבתיני באחת מעיניך – הקב"ה אומר לכנסת ישראל:

לבבתיני – אהבת אותי בכל לבבך, בעת שאמרו נעשה ונשמע,
וכנסת ישראל נקראת כלה, וכמו שנאמר (ישעיה ס"ב, ה'): ומשוש חתן
על כלה ישיש עליך אלוהיך.

אבל (יש להבין) מה זה שאמר הקב"ה לישראל: לבבתיני באחת מעיניך,
והרי חתן שניאמר כן לכלתו, הרי הוא פוגע בה, והרי זה כאילו אומר לה
שהיא בעלת מום בעין אחת.

ונראה שהכוונה היא כאדם שצד צבי, וחפץ לקלוע למטרה, הרי הוא
עוצם עין אחת כדי לרכז את כל חוש הראיה בעין הפקוחה, כדי לקלוע
במטרה, כך ישראל – ירכוז את כל אהבתם להקב"ה בריכוז האפשרי,
מאהבת ה' וחיבתו.

(מאור ישראל, דרושים עמ' קע"ד)

חידודי ידע

1. **מי אמר** על בר הפלוגתא שלו, שנשקו על ראשו ושמו בו ממש כשמת בית השואבה
  2. **מי היה הגאון** שסירב לקבל על ספריו הסכמות, כדי לא להתנשאות, בהיותו לפי דבריו נבזה וחדל אישים
  3. **היכן מצינו** צדיק שלאחר פטירתו התלונן בחלום לבני עירו שקברוהו סמוך לבית כסא רע, אע"פ שבפועל לא נקבר שם.
  4. **מי נקרא** על שם עוגה
  5. **איזה יצור** שבכל מקום שיפסע יעלו לא יצמח שם מאומה.
  6. **איזה ברכה** קצרה כוללת את כל הברכות שבעולם
  7. **על מי נאמר** "בזכות כסא יזכה לכסא"
  8. **על איזה יום** קיים ציווי לדבר בו בנחת
  9. **איך יתכן** גט שאם הוא כשר אין האשה מתגרשת בו, ואם הוא פסול מתגרשת.
  10. **מתי יתכן** שגבאי צדקה יכריז בשעת גביית הצדקה "צדקה תציל ממות" ומעירים לו ללא לעשות כן.
  11. **איזה מילה** בת שלוש אותיות בלבד ניתן לעשות ממנה אחד עשרה מילים
- תשובות**
1. **רבינו הש"ך** כתב בהקדמות לספר נקודות הכסף אשר בו הוא משיג על הטורי (זהב) וזה לשונו: אמר המחבר לא יעלה על לב הקורא בספרי זה שמפני שהיה לי ח"ו איזה מחלוקת על בעל ה"ט"ז, או שיש בלבי טינה עליו, חיברתי את ספרי כי הלא נודע כי נתקיים בו "את והב בסופה" וכו' והיה אצלי ג' ימים וכיבדתי כבוד גדול, אשר לא יאומן כי יסופר. וגם הוא נתכבד בי הרבה עד שנשקני על ראשי **ושמח בי ממש כששמחת בית השואבה** ואל אלוים יודע שלא חיברתי ספר זה אלא רק לשם שמים לברר וללבן האמת.
  2. **כתב רבינו יהונתן איבשיץ** זצ"ל (בהקדמת ספרו כרתי ופלטתי) וז"ל: לא רציתי ליקח הסכמה על ספרי כי לא מצאתי בדברי תועלת... כי דרך המסכימים להרבות בשבח המחבר בתוארים עצמיים ואין זה אלא מוליד התנשאות רוח ולמה זה אנוכי משולל משלימות נפשו... בחושך בא ובחושך ילך... נבזה וחדל אישים ולכן שתיקתי יפה מדיבורי!!
  3. **נאמר בספר חסידים** (סי' תשי"ה) מעשה בת"ח צדיק שקברוהו אצל מי שאינו הגון, בא הצדיק לבני העיר בחלום ואמר: הריעותם לי שקברתוני אצל בית הכסא שריחו רע וקשה עלי העשן!! שמו אבנים בין קברו לרשע כמחיצה וכבר לא בא בחלום
  4. **א. מבואר בתוספות** (נדה ס"ה) בשם המדרש **שעוג מלך הבשן** מצא את אברהם אבינו עומד על הגרונות לתקן עוגות בפסח ולכן נקרא **עוג** על שום עוגות מצות. **ב. בספר הערוך** (ערך קל"ר) כתוב שר' אליעזר **הקליר** נקרא כך: משום **שאכל עוגה אחת** שהיה כתוב בה קמיעא ומשום כך נתפח (ויש מקומות בהם קוראים לעוגה **קליר**)
  5. **את שעיר המשתלח** היו משלחים ביום הכיפורים לעזאזל שנאמר (ויקרא ט"ז) ונשא השעיר עליו אל ארץ גזירה" וכתב החיזקוני ארץ גזירה משונה משאר ארצות, והוא מקום מובדל ומופרש מאדם שאם ישא אותו אל ארץ הראויה לזרע **שוב לא תצמיח**
  6. **נאמר בתהילים** אשרי כל ירא ה'... אשתך כגפן פוריה, בניך כשתלי זיתים, הנה כי כן יבורך גבר" וכתב מרן החיד"א לפי"ז הרוצה לברך את חברו או את בנו- יברך תהיה ירא שמים וזה כולל הכל.
  7. **ציונה התורה** על המלך (דברים י"ז) לא ירבה לו **סוסים**, לא ירבה לו **נשים**, וכסף וזהב לא ירבה לו... והיה בשבתו על כסא ממלכתו, וכי הכלי יקר אם עשה כן תתקיים מלכותו, ורמז לכך- **כסא ר"ת כסף סוס אשה** אם נזהר בשלושתם יזכה ליישב על כסא ה'.
  8. **נאמר ממצא חפציו** ודבר דבר (ישעיה נ"ח) וביאר הרד"ק ואמר ודבר דבר- שלא יהיה דיבורך של שבת כדיבורך של חול. כלומר **שידבר בשבת בנחת**.
  9. **מבואר בתוספות** (סוטה י"ח) הנותן לאשה שתי גיטין ביחד אינה מגורשת ולפי זה אם אחד מהגיטין פסול- מגורשת ע"י הגט השני.
  10. **כתב בספר סוכת שלום** (כלל ו') גבאי צדקה שנהגו לקרא בהלויית המת "צדקה תציל ממות" הוא איסור גדול משום לועג לרש (ע"י ברכות י"ח)
  11. **המילה ערב**: ער, רע, עב, רב, בר, רעב, רבע, ברע (מלך סודים), עבר, ערב. (וכתב בספר התשב"י: ולא נמצא שורש שיש לו כ"כ הרבה הוראות כשורש ערב כי 11 לשונות נמצא בו)

מעשה רב

סיפר רבי יהודה נקי שליט"א:
בסוכות שנת התשס"א היה המצב הביטחוני מתוח מאד (ימי תחילת אנתיפדת אל-אקצה), ושאלתי את מרן זיע"א האם חייבים במצב הנוכחי לישון בסוכה?
והשיב מרן: תלוי היכן, ואף הוסיף שבשכונתו הר נוף בירושלים אין שום בעיה!
ושב שאלתי: מה יעשו תושבי שכונת נווה יעקב בירושלים, הרי היו יריות באיזור ההוא!
והשיב מרן זיע"א: גם הם ישנו בסוכה! ותוך כדי דיבור, הוסיף ואמר: כדאי הוא המצוה שתגן!
(מעין אומר ח"ג פרק ו' סימן כ"ה)

סיפר תלמידו של מרן בהיותו במצרים
משך כל שהותו של מרן שליט"א במצרים, הוא היה נתון למעקב צמוד של המודיעין המצרי, אשר חששו מאד מהרב הצעיר שבא מישראל, ידוע שהם אף ביקשו ממנו למסור את שיעוריו בשפה הערבית בלבד, אולם מרן סירב לכך בעקשנות רבה, והודיע כי את התורה הקדושה יש ללמד בדיוק בלשון ובשפה שבה היא נמסרה לעם ישראל.

לקראת חג הסוכות, הקים מרן סוכה על גג ביתו, והנה מלבד האושפיזין הפוקדים את בני ישראל בסוכותיהם, "זכה" מרן לביקור של אורחים בלתי רצויים, היו אלה אנשי המשטרה החשאית, הם דרשו במפגיע ממרן שיפרק את סוכתו לאלתר, חששם היה שהסוכה נועדה לשמש כאות וסימן למטוסי האויב הציוני... מרן כמוכן סרב לדבר.
בתוך כך, הודיעו למרן כי הסוכה נחשבת למבנה בלתי חוקי, אשר נבנה מבלי האישורים המתאימים, ומכיון שכך, עליו לפרק את הסוכה **בתוך שבעה ימים** או שמונה ימים לכל היותר...
(אוצרות סופרים, אות כ"ד)

כתב מרן זיע"א
מפני מה בליל הפסח שואלים "מה נשתנה", ואין שואלים מה נשתנה בחג הסוכות שהרי עוזבים בו דירת קבע מלאה כל טוב, ועוברים לדור בסוכת עראי של נסרים וקרשים?
והנראה שבחג הסוכות אין מה לשאול מה נשתנה, כי עם ישראל כבר רגילים בימי גלותם לנדוד ממקום למקום, לעזוב את ביתם ורכושם מדירות קבע, ללכת במקלם ובתרמילם במקל נדודים למצוא מקום מקלט, אולם לשבת על ידי שולחן מלא ברכת ה', בעושר ובשפע כמלך במסיבו, לזה לא הורגל עם ישראל,
ולכן הבן שואל דוקא בפסח "מה נשתנה".
(חזון עובדיה – הגדה של פסח עמ' כ')

כתב מרן זיע"א
גרי צדק חייבים במצות סוכה, שנאמר: כל "האזרח" בישראל – לרבות את הגרים.
ונראה שהוצרכו כאן לרבות את הגרים, אף על פי שבכל המצות הם בכלל ישראל, משום שהסוכה זכר לענני הכבוד, ובזוהר הקדוש (כי תשא) מבואר שענני הכבוד היו מקיפים את ישראל בלבד, ולא את הערב רב, קא משמע לן שמכיון שקיבלו את התורה תתגייירו, חייבים אף הם בסוכה.

(חזון עובדיה סוכות עמ' קנ"א)

הטעם שמברכים "על נטילת לולב", ולא "על לקיחת לולב", כלשון הכתוב "ולקחתם לכם", נשאל על זה הרשב"א (שו"ת הרשב"א ח"א סימן קנ"ו),
והשיב: זו אינה שאלה, שאין מקפידים בלשון כל שאנו שומרים הענין, שאם כן שאל נא למה אנו אומרים: על נטילת לולב, ואין אנו אומרים: על נטילת כפות תמרים – כלשון הכתוב,
וכן במצות תפילין ושופר ובשאר כל המצות, אין הקפדה אלא רק על שמירת הענין ולא על הלשון...
ושב ראיתי להרב אליה רבה (סימן תרמ"ד סק"ג) שמצא בספר אמרכל שכתב, וז"ל: מה שמברכים: על **נטילת לולב**, ולא: על **לקיחת לולב**, כלשון הכתוב, יש לומר דהיינו טעמא כדי שלא לערב האותיות, כמו גבי המוציא, ע"כ. פירוש שבתיות "על לקיחת" יהיו שני למדין (אותיות ל') סמוכים, ע"י"ש.

והרב רבי דוד אבודרהם כתב שאומרים: על **נטילת לולב**, מלשון: **וינטלם** וינשאו, דהיינו הגבהתו למעלה, שמעלה ומוריד...
ושב ראיתי להרב הלבוש (סימן תרנ"א סעיף ז') שכתב כאמור, שלשון **ולקחתם** לכם יש בו משמעות לשון קנין, ואפילו אינו אוחזו בידו, אלא שקונה אותו באחד מן הקניינים, לפיכך תיקנו לומר לשון נטילה, שפירושו הוא שאוחזו בידו, ע"כ, ותאזרני שמחה.
(חזון עובדיה סוכות)

פינת ההלכה

הלכות סוכה

* **לכתחילה** טוב להיזהר **שלא להעמיד** הסוכה בדבר המקבל טומאה – וכגון להעמיד הסכך על גבי צנורות של ברזל, ולכן המעמיד סכך על גבי צנורות טוב שיתן נסר של עץ על גבי הצנורות מארבע רוחות הסוכה, באופן שהסכך ינתן על הנסר, ואז הוי מעמיד דמעמיד דשרי.

* **אשה או קטן** אעפ"י שהם פטורים ממצות הסוכה, מותרים לכתחילה לתת את הסכך על הסוכה.

* **כשתולה** את נוי הסוכה בסכך, צריך שיהיו צמודים לסכך ותלויים בתוך ארבעה טפחים (32 ס"מ), ולכן שרשרת של נייר צבעוני שתולים לנוי בסכך לכתחילה ראוי לתלותה בתוך ד' טפחים, **ובדיעבד** אם יורדת יותר מד' טפחים הסוכה כשרה.

* **בכל** שמונת ימי החג אסור ליהנות מעצי הסכך או הדפנות או הנוי שעשה לסוכה, וכן רמונים או ענבים ובקבוקי יין שתולים בסוכה, ונפלו בימי החג אסור להסתפק מהם (ובשבת ויו"ט הם מוקצה) ואם התנה עליהם מערב יו"ט ואמר "אני מתנה עליהם ליטלם מתי שארצה", מותרים באכילה והנאה.

* **דפנות הסוכה** מותר לעשותם מכל דבר העומד בפני הרוח, אבל **סדינים** אינם כשרים לדפנות, מפני שהיא מתנדנדת עם הרוח, ואפילו **בנדוד מעט** אינה חשובה מחיצה ואפילו אם **קושר היטב** את הסדינים בעמודי הסוכה בארבע רוחותיה **אין להתיר**.

* **מצות עשה** לאכול כזית פת בסוכה בלילה הראשון של חג הסוכות, ושיעור זה הוא כשלושים גרם, וצריך לאוכלו בתוך ארבע או חמש דקות, ובדיעבד אם אכלו בשעור 7 וחצי דקות יצא. ולכתחילה נכון לאכול כששים גרם בתוך שיעור שמונה דקות, וכן יש להחמיר ולאכול בלי לפתן ובלי שום תערובת.

* **בכל ימי חג הסוכות** אסור לאכול **סעודת קבע** חוץ לסוכה – שהוא **שיעור 54 גרם** פת, ואז מברך גם כן לישב בסוכה, ופחות מכביצה מותר לכתחילה לאכול חוץ לסוכה.

* **האוכל עוגות** כשיעור יותר מ-54 גרם חייב לאכול בסוכה, אבל לא יברך לישב בסוכה אלא א"כ אוכל שיעור קביעת סעודה שמשקלם **162 גרם**, וכן האוכל תבשיל מחמשת מיני דגן כגון איטריות ואכל כשיעור **162 גרם** יש לו לברך לישב בסוכה, אבל אם **אינו קובע** סעודה עליו, אם אוכל **יותר מכביצה** (54 גרם) אעפ"י שחייב לאכול בסוכה **לא יברך** לישב בסוכה.

* **האוכל** מיני פירות או אורז או דגים או גבינה מן הדין פטור מן הסוכה.

* **אעפ"י שמותר** לאכול **אכילת עראי** חוץ לסוכה, מ"מ אם הוא אוכל סעודת קבע בסוכה אסור לו לשותת אפילו מים חוץ לסוכה וכן אם יש בפיו ממה שאכל בסעודתו בסוכה ויצא חוץ לסוכה, **אינו רשאי** לגמור אכילתו חוץ לסוכה, כיון שהכל בא מחמת סעודת הקבע.

* **הולכי דרכים** ביום לצורך **פרנסה** פטורים מן הסוכה ביום וחייבים בלילה, אבל **היוצאים לטייל** בימי חג הסוכות אינם רשאים להפקיע עצמם ממצות סוכה וחייבים לאכול בסוכה.

* **בכל ימי חג הסוכות** בזמן **שיש קידוש**, יש לברך לישב בסוכה בסוף הקידוש, ובזמן שאין קידוש יברך **לישב בסוכה** מעומד, ואז ישב ויברך **המוציא** על הפת.

* **מי ששכח** לברך לישב בסוכה קודם אכילת קבע שלו ונזכר בסיום סעודתו אפילו אם אינו אוכל אלא פירות לקנוח, או שותה משקה רשאי לברך לישב בסוכה כיון שהוא נמצא בהמשך סעודתו.

(חזון עובדיה, סוכות)

סיפור השבוע

סיפור מרן זיע"א:

הנה בבואי לשרת בקודש בעי"ת קהיר (מצרים), ראיתי שערוריה בפרוס חג הסוכות – תשרי תש"א, כי רק אחד מאלף עושה סוכה כדת, ואילו כל שאר המון העם אינם עושים סוכה כלל, אלא יש מהם שאחר תפילת ערבית של ליל החג נכנסים לסוכה אשר נעשית בחצר בית הכנסת, ושם שומעים קידוש, וטועמים מאיזה עוגה, אפילו פחות מכזית, ותמהתי מאוד שעד היכן מגיעה בורותם, ועם הארצות שלהם, כי לא ידעו ולא יבינו שיש מצות עשה באכילת פת בלילה הראשון של החג, ובהתנהגותם זו מראים זילזול במצוה יקרה זו, ועוד שבכל ימות החג אוכלים ושותים חוץ לסוכה, ולא ישיתו אל ליבם שזהו נגד התורה.

ודרשתי ברבים בישיבת "אהבה ואחוה", ברחוב היהודים במדרש רשב"י, להודיעם גודל מצות סוכה, ושכל אחד חייב לעשות סוכה לו ולבני ביתו, בראש גגו, כי גובה הבתים אינו אלא ארבע או חמש קומות לכל היותר, והגרים בקומות העליונות עולים ויורדים בכל ימות השנה, ולא מרגישים טירחא ועייפות, ומדוע לא יטריחו עצמם לעלות לראש הגג לקיים מצות ה' יתברך, ואנשים יראי שמים עשו כדברי וזכו במצוה, ושאר המון העם נשארו במנהגם הקלוקל... ואני בעוניי בהיותי במצרים, עשיתי סוכה בגג הבית, והייתי עולה אל הגג לקיים מצות הסוכה כהלכתה, ולא הרגשתי לא טורח ולא עמל, כי אין דבר העומד בפני הרצון, ופרסומי הדברים ברבים.

(ענף עץ אבות עמ' קי"ט)

עוד סיפור מרן

היה חכם אחד ששלחו אותו שליח לפרס שילך להביא כסף בשביל הישיבות, אז המעבר לאירן פרס היה פתוח. והם מסכנים אנשים 'עמך', לא תורה לא חכמה, מימיהם לא פתחו גמרא, יודעים מה זה תורה? הלכות? רק קצת 'עלא אודנון' כמו שאומרים. וזה הלך לשם, מה ידרוש להם, מה יאמר להם? התחיל לחשוב מה יאמר להם, הוא יודע לפלפל להקשות, אבל אלה לא יבינו אותם, מה לעשות? הוא היה בדוח קצת, אמר להם: רבותי, יש לי קושיא על הקב"ה! אלה פתחו את עיניהם, קושיא על הקב"ה?! לא מקשה על הרמב"ם, מקשה על הקב"ה! נשמע מה רוצה.

אמר, הייתי יושב בגינה, והנה אני רואה אבטיח גדול צומח באדמה, יש ענף קטן ועליו האבטיח. אני מרים עיני, והנה אני רואה אילן עם ענבים מוסקט, 'מה רבו מעשיך'. חושב מה זה, "זה אילן קטנים מוציא גדולים אבטיח, וזה אילן גדול מוציא כאלה ענבים קטנים? זה קל וחומר, אילן קטנים מוציא גדולים, אילן גדולים מוציא גדולים!" (במבטא פרסי...), זה הקושיא שלו.

ואחר כך נמצא לי תירוץ, מה התירוץ? הייתי עייף קצת ונרדמתי, לפתע נפל ענב אחד עלי, אמרתי, ניתרצה הקושיא, אם היה זה אבטיח נופל עלי איפה הייתי הולך, היה הולך ראשי, עכשיו יותר טוב שנפל עלי ענב... הנה התירוץ. זה קושיא ותירוץ, יאלה תעשו 'מי שברך', מיד תרמו לו ויצא ברכוש גדול.

כך לפי הדור לפי האנשים, אדם שרוצה לדבר ידבר לפי האנשים שיש לפניו. אנשים פשוטים, מה תגיד לאנשים פשוטים, תגיד להם קושיא על תוספות, מה זה 'תוספות', מה אתה אומר להם. לכן תצחיק אותם, זה מעניין אותם.

פעם חכם אחד הלך לאיזה מקום לפרס והוא גם כן היה מתוחרב. אמר: מה זה? היום כיפור! אתם לא יודעים שהיום כיפור? אמרו, לא ידענו.

מהר, כולם לבוא לבית הכנסת, התחיל לומר 'ויעבור' ולצעוק סליחות כמו כיפור.

חברו בא לשם, וכשראה אותו, אמר לו, מה אתה מרמה אותם? אמר לו (מנגינה מיוחדת), "שתוק שתוק, כולם חמורים לקחתי מהם עשרה דינרים, חצי שלי וחצי שלך, בדיל ויעבור..."

הבדיחות האלה יש אנשים מסכנים לא יודעים, אנשים טיפשים אין להם דעת, צריך לדבר עמם 'אשרי המדבר על אוזן שומעת', יאמר להם דברים שיוכלו להבינם.

(מתוך הספר פניני יביע אומר
ערך 'זכוי הרבים')

בסוכות תשבו – מתורתו של מרן זיע"א

נאמר בתורה: בסוכות תשבו שבעת ימים כל האזרח בישראל ישובו בסוכות, למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי את בני ישראל בהוצאי אותם מארץ מצרים, שהם ענני כבוד שהקיפם הקב"ה לבל יכם שרב ושמש, ולכן כשישוב האדם בסוכה, טוב שיכוין שציונו הקב"ה לישב בסוכה זכר ליציאת מצרים, זכר לענני כבוד שהקיפם הקב"ה. ואיתא בספרי (בהעלותך י'): וענן ה' עליהם יומם – שבעה עננים היו, ארבעה מארבע רוחות העולם, ענן למעלה וענן למטה, וענן אחד מלפניהם, הגבוה – מנמיכו, והנמוך – מגביהו (כלומר שמיישר את ההרים והעמקים), והורג את הנחשים והעקרבים, ומכבד ומרבה לפניהם (דהיינו, מנקה להם הדרכים), לכן נצטוו לישב בסוכה שבעת ימים.

(חזון עובדיה – סוכות, עמ' צ"ה)

מבואר בזוהר הקדוש (אמור דף קג:) שהוד קדושת שבעה אושפיון עליאין קדישין: אבות העולם, משה ואהרן, ויוסף ודוד, נמצאת בסוכה, לפיכך היושב בסוכה עליו לשבת בדרך ארץ, בכבוד ובהדר, ובפרט כי הסוכה גדולה קדושתה מאד, וכמו שאמר (סוכה ט.): שחל שם שמים על עצי הסוכה, ולא יושחו בה בדברים בטלים אלא בדברי תורה, ולא ישחק שם בקוביא, ובמיוחד יש להזהר מאד להתרחק ממידת הכעס וההקפדה בתוך הסוכה, ולא ירים קולו על בני ביתו, וכל זה לכבוד האורחים רמי המעלה. והמשתדל שלא לדבר בסוכה כי אם דברי תורה, ה' יתברך ישפיע עליו שפע קדושה וטהרה משבעה אושפיון עלאין קדישין, ולהצליח בכל דרכיו.

(חזון עובדיה – סוכות עמ' קמ"ז)

ואנא עובדא ידענא, שהאתרוג שברכתי עליו בימי החג ויצאתי בו ידי חובת המצוה חילקוהו בני ביתי לנשים חשוכי בנים, אחר שמונה שנים ושתים עשרה שנה מנישואיהם, ונתנו לכל אחת חתיכה מן האתרוג, ובאותה שנה נפקדו בבנים ובנות לחיים טובים ולשלום, וזכות המצוה ראויה היא שתגן אלף המגן.

(חזון עובדיה – סוכות, עמ' ת"נ)

מה שאמרו: כל המועדות יהיו בטלים לעתיד לבוא – אין הכוונה ח"ו שיתבטלו לגמרי, אלא הכוונה על דרך חד בתרי בטיל (אחד בטל בשנים), או בטל בשישים. כי עם היות שהאיסור נמצא שם במציאות אחר שהערכנו אותו עם הרוב, הוא כמי שאינו. וכן מה שאמרו כל המועדים עתידים להבטל, הכוונה שלעתיד לבוא יהיו כל כך ניסים ונפלאות לישראל, עד שהניסים הגדולים הקדומים שהיו לישראל יהיו בטלים לעומת הניסים והנפלאות שיהיו לעתיד לבוא. (מאור ישראל – טבעת המלך, עמ' שי"ב)

הנה ארבעת המינים הם סמל לאחדות עם ישראל, כי האתרוג שיש בו טעם וריח, הוא רמז לתלמיד חכם גומל חסדים טובים, לומד ומלמד תורה לאחרים, וכן מה שאמרו כל המועדים עתידים להבטל, הכוונה שלעתיד לבוא יהיו כל כך ניסים ונפלאות לישראל, עד שהניסים הגדולים הקדומים שהיו לישראל יהיו בטלים לעומת הניסים והנפלאות שיהיו לעתיד לבוא. **ההדס** – יש בו ריח ואין בו טעם, והוא כנגד גומלי חסדים ומחזיקי תורה, אבל לא זוכה ללמוד תורה לעצמם. **הערבה** – אין בה לא טעם ולא ריח, והיא כנגד עמי הארץ שאין בהם לא תורה ולא גמילות חסדים, ועליהם נאמר: ועניים מרודים תביא בית, שאין עני אלא בדעת (נדרים מא.). אמר הקב"ה **יעשו כולם אגודה אחת** והם מכפרים אלו על אלו, ואם עשו כך – אני מתעלה, שנאמר (עמוס ט', ו'): הבונה בשמים מעלותיו ואגודתו על ארץ יסדה.

(מאור ישראל, דרושים עמ' ע"ו)

עלון השבוע מוקדש

להצלחת ידידיו הנכבד עוסק בצורכי ציבור באמונה
איש החסד

הרב אברהם ישעיהו שטרן שליט"א

זכות מרן תגן בעדו לרוות נחת מכל יוצאי חלציו
תחל שנה וברכתויה באושר עושר וכבוד
ויזכה לעשירות מופלגת

י"ל ע"י מוסדות ישיבת בית שמש – ע.ר. 80-05166-58 טלפון 052-7123439 פקס 02-6739933

לקבלת העלון במייל – yabiaomer1234@gmail.com